

نویسنده: م.ک. بهادر اکمار «M.K.Bhadrakumar» .
منبع و تاریخ نشر: کریدل «2025-05-17» .
برگردان: پوهندوی دوکتور سیدحسام «مل» .

روسیه و اوکراین با آماده شدن برای جنگ، برای صلح آماده می‌شوند

Russia, Ukraine prepare for peace by getting ready for war

ژنرال بسیار مفتخر روسی، آندری موردویچف، ۴۹ ساله، که در حمله به شهر بندری ماریوپول (۲۰۲۲) و نبرد آودیوگا (۲۰۲۳-۲۰۲۴)، دو لحظه تعیین‌کننده در درگیری اوکراین، خود را متمایز کرد، در ۱۵ مه ۲۰۲۵ به عنوان فرمانده کل نیروهای زمینی روسیه منصوب شد، در حالی که انتظارات از یک حمله بزرگ روسیه به سندان در تاپستان وجود دارد.

«16» ماه مه، چه خوب و چه بد، به عنوان یک نقطه عطف در درگیری اوکراین برجسته خواهد شد. نکته اصلی این است که «مذاکرات صلح» روسیه و اوکراین در استانبول از سر گرفته شده است و امیدواریم که موضوعات پیش‌نویس توافق‌نامه مذاکره شده در مارس «۲۰۲۲» را پیش ببرد. اما باید نکاتی را نیز اضافه کرد. این واقعیت که سه ساعت طول کشید تا رجب اردوغان، رئیس‌جمهور ترکیه، ولادیمیر زلنسکی، رئیس‌جمهور اوکراین را متقاعد کند تا مذاکرات را آغاز کند، خود گویای همه چیز است.

از سوی دیگر، زلنسکی بانقض فرمان ریاست جمهوری خود مبنی بر ممنوعیت هرگونه مذاکره از سوی مقامات اوکراینی به جز خودش با مقامات روسی، انعطاف‌پذیری قابل توجهی نشان داد. ترکیه بار دیگر نشان داد که همچنان یک تأثیرگذار مهم در درگیری اوکراین است.

نتیجه یک نمایش خارق‌العاده بود. گزارش‌ها حاکی از آن است که هیئت روسی نه یک، بلکه سه جلسه داشته است - در واقع با یک تیم ترکیه-آمریکایی و به دنبال آن یک تیم ترکیه-آمریکایی-اوکراینی و در نهایت با یک جلسه اختصاصی با تیم اوکراینی به اوج خود رسیده است.

طبق گزارش‌ها، مذاکرات «دوجانبه» روسیه و اوکراین به موضوعات گزینه‌های آتش‌بس در درگیری اوکراین، تبادل عمده زندانیان و ... پرداخته است. یک دیدار احتمالی بین زلنسکی و ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه؛ توافق اصولی برای برگزاری یک جلسه بعدی و غیره.

رسانه‌های اوکراینی گزارش دادند که طرف روسی خواسته‌های خود را برای تخلیه بخش‌های باقی‌مانده از چهار منطقه شرقی و جنوبی که مسکو به خاک خود ضمیمه کرده است، از سوی نیروهای کیف تکرار کرد. اوکراین البته این درخواست را رد کرد. در واقع، این نکات گفتگو در جلسه استانبول برای جلسه ای که فقط یک ساعت و چهل دقیقه طول کشید، می‌توانست بسیار خسته‌کننده باشد.

در همین حال، ترکیه به عنوان یک ذینفع (دوباره) به این مذاکرات پیوسته است، زیرا صلح‌سازی در اوکراین فرصتی را برای آن فراهم می‌کند تا از نزدیک با ایالات متحده همکاری کند، که می‌تواند پیامدهای مثبتی برای دو اختلاف اصلی که در سال‌های اخیر بر آن فشار آورده است - سوریه و مشکل کردها - داشته باشد. حزب کارگران کردستان در ۱۲ مه تصمیمی تاریخی مبنی بر کنار گذاشتن مبارزه مسلحانه و انحلال خود گرفت که امکان پایان دادن به دهه‌ها خشونت سیاسی در ترکیه را فراهم می‌کند. «رئیس‌جمهور صلح‌ساز» در کاخ سفید می‌تواند به آنکارا کمک کند.

ترکیه عادی‌سازی روابط ایالات متحده با دولت اسلام‌گرا در دمشق را ترویج کرد. دیدار ترامپ با احمد الشرع، رئیس‌جمهور سوریه، در ریاض در روز چهارشنبه، در

کنار لغو تحریم‌ها علیه سوریه، ژئوپلیتیک خاورمیانه را تکان می‌دهد و آنکارا و واشنگتن را در یک جبهه قرار می‌دهد.

نکته قابل توجه این است که همه این اتفاقات در حالی رخ می‌دهد که در طول یک سال گذشته و پس از انتخاب مجدد اردوغان، گرایش «غرب‌گرایانه» در سیاست‌های خارجی ترکیه وجود داشته است. به طور سنتی، روابط بین ترامپ و اردوغان دوستانه باقی مانده است. کافی است بگوییم که ترامپ می‌تواند انتظار همکاری اردوغان در صلح‌سازی در اوکراین را داشته باشد، جایی که روابط عالی رهبر ترکیه با زلنسکی یک امتیاز محسوب می‌شود، که دیروز در آنکارا به نمایش گذاشته شد.

اردوغان در هر شرایطی دست زلنسکی را گرفت. پها‌دهای پیشرفته ترکیه که به اوکراین تحویل داده می‌شوند و قرار است به صورت محلی تولید شوند، توانایی نظامی کیف را به طور قابل توجهی افزایش خواهند داد. ترکیه، وارث میراث عثمانی، برای جامعه تاتار، خانه‌ای دور از خانه است. زبان تاتاری یک زبان اوغوزی است که از ترکی عثمانی گرفته شده است. وزیر دفاع اوکراین، از نزدیکان زلنسکی، یک تاتار قومی است. در واقع، ترکیه از به رسمیت شناختن کریمه به عنوان بخشی از روسیه خودداری کرده است.

مسکو همه اینها را درک می‌کند. پوتین به سرعت اختلافات در روابط روسیه و ترکیه را در اواخر دسامبر گذشته پس از تغییر رژیم در سوریه پشت سر گذاشت تا در 11 مه با اردوغان تماس بگیرد تا در مورد مذاکرات مستقیم بین روسیه و اوکراین در استانبول صحبت کند. در بیانیه کرملین آمده است که اردوغان «حمایت کامل خود را از پیشنهاد روسیه ابراز و بر تمایل خود برای فراهم کردن محلی برای مذاکرات در استانبول تأکید کرد. طرف ترکیه‌ای تمام کمک‌های ممکن را برای سازماندهی و برگزاری مذاکرات با هدف دستیابی به صلح پایدار ارائه خواهد داد... رهبران همچنین علاقه متقابل خود را به گسترش بیشتر روابط دوجانبه در تجارت و سرمایه‌گذاری و به ویژه اجرای پروژه‌های استراتژیک مشترک در زمینه انرژی ابراز کرده‌اند.»

اردوغان یک طرف مذاکره دشوار است، اما پوتین تا حد زیادی در حفظ ثبات و (عمدتاً) قابل پیش‌بینی بودن روابط موفق بوده است. اگر در مقطعی زلنسکی دیگر اسیر CoW4 (چهار تفنگدار اروپایی به اصطلاح «ائتلاف مشتاقان» - بریتانیا، فرانسه، آلمان و لهستان) نباشد، عامل ترکیه می‌تواند تغییر دهنده بازی باشد. به اردوغان اعتماد کنید تا به نقشی فعال تغییر رویه دهد.

در کل، روسیه تا جایی که ابتکار عملش در مورد «مذاکرات مستقیم اوکراین بدون پیش شرط» مورد پذیرش ترامپ قرار گرفته است، یک پیروزی دیپلماتیک به دست آورده است. قالب مذاکرات دیروز حاکی از از سرگیری مذاکرات روسیه و اوکراین در استانبول در سال 2022 بود.

پوتین با زیرکی مانور داد تا نقشه بازی CoW4 را که تلاش می‌کرد ترامپ را کنار بگذارد و به بخشی از برنامه‌های جنگی آن در اوکراین تبدیل شود، بر هم بزند. CoW4 اخیراً با این تصور که اگر روسیه فاقد صداقت در هدف باشد، ترامپ ممکن است تحریم‌های شدیدی اعمال کند، احساس دلگرمی می‌کرد. اما تاکنون، ترامپ همچنان با پوتین در تعامل است. هفته گذشته، ترامپ اظهار داشت که دستیابی به موفقیت در درگیری اوکراین تنها از طریق اجلاس با پوتین امکان‌پذیر خواهد بود. کافی است بگوییم، اتفاقات دراماتیک دیروز در ترکیه نشان‌دهنده یک شکست برای CoW4 است.

ولادیمیر مدینسکی، رهبر هیئت روسی و دستیار رئیس جمهور (که همچنین مذاکرات استانبول را در مارس 2022 رهبری کرد) به رسانه‌ها گفت که مسکو از نتایج مذاکرات «راضی» است و آماده «از سرگیری تماس‌ها» با کیف است.

با این اوصاف، مسکو از موضع خود کوتاه نخواهد آمد. پوتین در «15» ماه مه جلسه‌ای توجیهی با اعضای دائم شورای امنیت، بالاترین نهاد سیاست‌گذاری روسیه، برای بررسی مذاکرات استانبول برگزار کرد. در بیانیه کرملین آمده است که پوتین «وظایف را تعیین و موضع مذاکره» هیئت روسی در استانبول را ترسیم کرد. از سوی دیگر، کرملین همزمان تأکید کرد که صرف نظر از مذاکرات استانبول، عملیات نظامی روسیه در اوکراین ادامه خواهد یافت. پوتین با زمان‌بندی بی‌نظیری، ۱۵ مه را برای اعلام خیره‌کننده انتصاب سرهنگ ژنرال آندری موردویچف (ملقب به «ژنرال پیشگام») به عنوان فرمانده نیروهای زمینی روسیه نیز انتخاب کرد.

ژنرال موردویچف، که تحت تحریم‌های غرب است، به عنوان فرمانده ارتش هشتم گارد مشترک منطقه نظامی جنوبی روسیه، که به شدت در محاصره ویرانگر ماریوپول در سال ۲۰۲۲ و در نبرد آودیوکا در سال‌های ۲۰۲۳-۲۰۲۴، که نقاط عطفی در درگیری اوکراین بودند، نقش داشت، شهرت بدی دارد. انتصاب ژنرال موردویچف در بجنوه گزارش‌هایی مبنی بر آماده شدن روسیه برای آغاز یک حمله بزرگ در اوکراین صورت می‌گیرد. در حال حاضر بیش از «۶۵۰» هزار نیروی روسی در اوکراین مستقر هستند.

بدیهی است که ابهام استراتژیک در هسته اصلی اهداف روسیه در اوکراین همچنان ادامه دارد. پوتین مصمم است که اوضاع را به همین منوال نگه دارد و در ماه‌ها (یا سال‌های) آینده از آن بهره ببرد. انتصاب **ژنرال موردویچف** به عنوان جانشین چندین ژنرال ارشد، در پایتخت‌های نا تو مورد توجه قرار خواهد گرفت.

در مصاحبه‌ای در سال «2023»، در مورد جدول زمانی عملیات روسیه در اوکراین، ژنرال با صراحت اظهار داشت که هنوز «زمان زیادی» وجود دارد. او سپس افزود:

«اگر ما در مورد اروپای شرقی صحبت می‌کنیم، که البته مجبور به انجام آن خواهیم بود، پس زمان طولانی‌تر خواهد بود.»

زلنسکی همچنین در حال حرکت در یک مسیر دوگانه است. سرگئی مارچنکو، وزیر دارایی اوکراین، در یک هیئت عالی رتبه در نشست سالانه بانک بازسازی و توسعه اروپا در ۱۴ مارس در لندن گفت: «برای آماده شدن برای صلح، باید برای جنگ آماده شوید. ما باید برنامه‌ریزی کنیم. ممکن است من را بد بین بنا مید، اما در واقع من فقط یک وزیر دارایی هستم.»

----- **با تقدیم احترامات «2025-06-01»**